

SAVJETOVANJE SOCIOLINGVISTIKA I NASTAVA JEZIKA

Društvo za primijenjenu lingvistiku SR Hrvatske organiziralo je 2. i 3. listopada 1981. savjetovanje *Sociolingvistika i nastava jezika*. Iako je bilo zamišljeno kao manje savjetovanje, gdje se očekivalo uglavnom nešto zagrebačkog članstva i onog iz obližnjih centara, a pozivi izvan republike bili su kurtoazne naravi, na ugodno iznenađenje organizatora skup je dobio jugoslavenski opseg kao što će se vidjeti prema gradovima iz kojih su sudionici došli. Izlaganja kao i diskusije stvorile su osobito povoljnu atmosferu koja je otvarala mogućnost da se u okvirima znanosti porazgovori i o najdelikatnijim jezičnim pitanjima.

Skup je započeo s tri uvodna referata koji su nastojali osvijetliti vezu lingvistike i sociolingvistike, teorijske osnove sociolingvistike, te neka područja sociolingvistike koja omogućuju dublji uvid u nastavu materinskog i stranog jezika (Dubravko Škiljan, Zagreb, *Sociolingvistika kao nova lingvistika*, Ranko Bugarski, Beograd, *Identitet i status sociolingvistike kao naučne discipline*, Damir Kalogjera, Zagreb, *Neki sociolingvistički pojmovi vezani uz nastavu materinskog i stranog jezika*).

Nakon ovih izlaganja, u tri sesije, prezentirani su slijedeći referati: Irena Kovačić, Ljubljana, *Odnos nastavnika prema jezičnim varijacijama u slovenskim školama*, Smiljka Stojanović, Beograd, *Anglicizmi, pseudoanglicizmi i beograđski žargon*, Igor Gostl, Zagreb, *Transfonemizacija strane antroponimije*, Dora Maček, Zagreb, *Mnogojezičnost u društvenom i obrazovnom kontekstu*, Melanije Mikeš i Lia Magdu, Novi Sad, *Učenje rumunjskog jezika u funkciji ostvarenja ravnopravnosti upotrebe jezika naroda i narodnosti u udruženom radu*, Helena Međeši, Novi Sad, *Neki sociolingvistički aspekti nastave na rusinskom jeziku*, Ljubomir Mihailović, Beograd, *Situacioni kontekst stručnog jezika*, Susan Šarčević, Rijeka, *Kompetencija komunikacije u stručnim stranim jezicima*, Nadežda Vinaver, Beograd, *Samosstalnost jezika jedne struke*, Boris Pričard, Rijeka, *Tehnički tekst u nastavi engleskog jezika za pomorce i jezične varijacije*, Mirna Velčić, Zagreb, *O primjerima deformiranih poruka u studentskim tekstovima znanstvenog stila*, Aleksandar Kolka, Zagreb, *O sociolingvističkom aspektu nastave stranih jezika*, Biserka Limić, Zagreb, *Motivacija za učenje stranog jezika kao funkcija ličnosti i društvene sredine*, Plemenka Vlahović, Novi Sad, *Sociolingvistički aspekti gramatičke terminologije u nastavi francuskog jezika*, Jasna Gotovac, Zagreb, *Odnos govornog i pisanog jezika učenika osnovne škole s obzirom na materinski i engleski jezik*, Sonia Bičanić, Zagreb, *Da li je analiza diskursa važna za jezičnu nastavu*, Jelisaveta Milojević, Beograd, *Komunikacija u kontaktu, dijalekatsko-dijalipske jezičke varijante u nastavi prevođenja*, Vladimir Ivir, Zagreb, *Prijevodna komunikacija*. Nakon svake grupe referata, a bili su grupirani po srodnosti tema i obrade, razvijala se živahna izmjena mišljenja.

Prema priložima na ovom je savjetovanju sociolingvistika bila shvaćena u svom širem obimu, jer je uključivala i »jezik u odnosu prema društvu« i »društvo u odnosu prema jeziku«, a i neke probleme komunikacije, kao što su prevodivost pojmova karakterističnih za jedno društvo, i karakteristike komuniciranja u našem društvu u usporedbi prema stranim društvima, što je neka razmatranja i diskusije približilo kod nas slabo poznatoj etnometodologiji. Najveći dio izlaganja imao je u vidu, dakako, primjenu sociolingvističkih spoznaja ili rezultata istraživanja u nastavi materinskog ili stranog jezika, iako negdje tek implicitno. Izbor izlaganja s ovoga skupa objavit ćemo u narednom broju ovog časopisa.

Damir Kalogjera

NAPOKON I FRANCUSKI U OBRAZOVNOM PROGRAMU ZAGREBAČKE TELEVIZIJE*

Od sedam najavljenih emisija na francuskom jeziku u obrazovnom programu Televizije Zagreb vidjeli smo prvu 5. listopada 1981. pod naslovom *Paris*.

Posve je normalno da je u cijeloj seriji emisija koje imaju zajednički naslov *Visages de France*, prvo mjesto pripalo Parizu, ne samo kao glavnom gradu Francuske nego i kao velikom svjetskom kulturnom centru.

Ne ulazeći ovom prilikom u razne mogućnosti eksploatacije takve emisije u nastavi, smatram da bi se trebalo najprije javno zahvaliti i odati priznanje svima onima koji su s mnogo truda i puno dobre volje sudjelovali na izradi i izvedbi tih emisija.

Napokon smo dobili na televiziji, tom mediju koji se toliko uklopio u svakodnevni život naših učenika, zanimljivu, moderno koncipiranu, dobro realiziranu emisiju kojom se prema svim metodskim normama mogu koristiti učenici od završnih razreda osnovne škole pa sve do fakultetske razine.

Ako učenici osmoga razreda kojima je to četvrta ili peta godina učenja francuskog jezika, prateći pažljivo tu emisiju mogu na idućem satu francuskog jezika sa svojim nastavnikom razgovarati na materinjem jeziku o određenim njezinim dijelovima, postigli smo već jedan od zadanih ciljeva u nastavi stranih jezika, tj. provjerili smo sposobnost slušne percepcije stranog jezika u naših učenika.

Zainteresirali smo, dakle, naše učenike da pažljivo slušaju ono što već djelomično poznaju iz udžbenika i motivirali ih da pokušaju razumjeti izvornog govornika, ostavivši naravno po strani sve ono što učenici na toj razini znanja ne mogu i ne treba da razumiju.

U idućim će fazama učenja jezika, naravno, pedagoški dijalog između nastavnika i učenika i interakcija između samih učenika poprimiti posve drugi oblik i drugi sadržaj i više se neće svoditi samo na opisivanje pojedinih pomno odabranih i prikazanih spomenika Pariza, već na obradu svih onih komponenata koje nam govore o nastanku Pariza, o jeziku, o povijesnim zbivanjima itd.

* Objavljeno u Školskim novinama.